

Dosarul nr. 2rac-90/23
2-21102647-01-2rac-27052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” Societate pe Acțiuni, reprezentată de Sergiu Dodon,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Sănduța Prim” cu privire la restituirea bunurilor, încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” Societate pe Acțiuni și a fost menținută hotărârea din 26 mai 2022 a judecătorei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 06 iulie 2021, Centrul de Business și Turism „Cricova-vin” SA a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Sănduța Prim” cu privire la restituirea bunurilor sau compensarea contravalorii acestora, încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 28 mai 2019 între CBT „Cricova-Vin” SA, în calitate de vânzător și SRL „Sănduța Prim”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 100-HRC în baza căruia vânzătorul s-a obligat să vândă iar cumpărătorul s-a obligat să cumpere pe bază de comandă marfă în asortiment, cantitate, la prețurile și condițiile indicate în contract. Conform pct.1.1. din contract, cumpărătorul s-a obligat să cumpere de la vânzător și să achite în termen producția în baza contractului în valoare de 1 500 000 de lei.

A relatat că, pentru promovarea, efectuarea publicității și creșterii vânzării produselor marca „Cricova”, reclamantul a transmis pârâtului, în posesie și folosință gratuită, bunuri în valoare totală de 653 305,81 de lei, conform facturilor fiscale nr. AAF3770835 din 20.10.18, AAF3770895 și AAF3770896 din 22.10.18, AAF9858087 din 05.03.19, AAG7244856 din 03.07.19, AAG7245094 din 12.07.19,

AAH1108488 și AAH1108489 din 22.07.19, pentru a fi utilizate de către pârât în desfășurarea activității.

Reclamantul a susținut că, ținând cont de faptul că pârâtul pe parcursul executării contractului a procurat o cantitate mult mai mică decât cantitatea prevăzută în contract, scontată la încheierea contractului și la acordarea de către reclamant pârâtului în folosință gratuită a bunurilor, a expediat reclamații prealabile prin care a solicitat executarea corespunzătoare a obligațiilor prevăzute în pct. 1.1. și 5.3. din contractul de cumpărare-vânzare.

Prin reclamația prealabilă din 19.04.2021, reclamantul a informat pârâtul că în cazul neexecutării obligațiilor contractuale, contractul va fi rezoluționat pe motivul neexecutării de către pârât a obligațiilor contractuale, fapt care va genera, conform pct.7.3., obligația pârâtului de a achita penalitatea contractuală în mărime de 300 000 de lei, însă pârâtul nu și-a executat obligațiile contractuale, cumpărând de la vânzător, pe tot parcursul contractului marfa în valoare de doar 37 625,82 de lei, sumă disproporționat de mică în comparație cu marfa acordată de către vânzător în posesie gratuită cumpărătorului, ca investiție în baza contractului.

A menționat reclamantul că, ținând cont de faptul că pct.7.3. din contract prevede că în cazul în care, la expirarea termenului contractului sau în cazul rezilierii contractului, cumpărătorul nu va achita integral vânzătorului prețul contractului indicat în pct.1.1., cumpărătorul va achita vânzătorului o penalitate în mărime de 300 000 de lei.

Prin hotărârea din 26 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintă de CBT „Cricova-Vin” SA împotriva SRL „Sănduța Prim” cu privire la restituirea bunurilor sau compensarea contravalorii acestora, încasarea penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 mai 2022, CBT „Cricova-Vin” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de CBT „Cricova-Vin” SA și a fost menținută hotărârea din 26 mai 2022 a judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, potrivit pct. 9.2 al contractului de vânzare-cumpărare din 28.05.2019, termenul de acțiune al prezentului contract este stabilit până la data de 31.12.2023. Potrivit actului de verificare din 09 iunie 2021 anexat de CBT „Cricova-Vin” SA, care nu este semnat și parafat de părți, rezultă că SRL „Sănduța Prim” a achitat suma de 25 299,41 de lei.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că, contractul de vânzare-cumpărare din 28 mai 2019, nr. 100- HRC, stabilește că termenul de acțiune al prezentului contract este de până la data de 31.12.2023. Contractul până în prezent nu este reziliat și produce efecte juridice în continuare pe tot parcursul valabilității sale, CBT „Cricova-Vin” SA nu este îndreptățit să solicite restituirea bunurilor sau compensarea contravalorii acestora. Mai mult, reclamantul nu a indicat conform căror facturi solicită restituirea bunurilor, or, instanța de judecată nu poate să deducă care bunuri urmează a fi restituite.

Suplimentar a mai invocat că, cerința privind încasarea penalității contractuale în mărime de 300 000 de lei, conform punctului 7.3 al contractului de vânzare-

cumpărare din 28 mai 2019, nr. 100-HRC, încheiat între CBT „Cricova-Vin” SA și SRL „Sănduța Prim”, stabilește că în cazul în care, la expirarea termenului prezentului contract, cumpărătorul nu va achita integral vânzătorului prețul prezentului contract, indicat în pct. 1.1 sau, va rezilia anterior achitării integrale a sumei indicate la pct. 1.1 cumpărătorul va achita vânzătorului o penalitate de 300 000 de lei.

Astfel, cererea de chemare în judecată a fost înaintată la data de 06 iulie 2021, înaintea expirării termenului de valabilitate (31.12.2023) a contractului de vânzare-cumpărare din 28 mai 2019, nr. 100-HRC, care produce efecte juridice în continuare pe tot parcursul valabilității sale.

A remarcat instanța de apel că, penalitatea în mărime de 300 000 lei va putea fi încasată doar în cazul în care vor fi întrunite condițiile prevăzute de pct. 7.3 al contractului de vânzare-cumpărare din 28 mai 2019, nr. 100-HRC și anume, la expirarea termenului prezentului contract (31.12.2023), dacă cumpărătorul nu va achita integral vânzătorului prețul prezentului contract, indicat în pct. 1.1 sau, va rezilia anterior achitării integrale a sumei indicate la pct. 1.1, condiții neîntrunite în prezentul litigiu.

La data de 31 martie 2023 Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” SA, reprezentată de Sergiu Dodon, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel, la fel ca și instanța de fond, nu au ținut cont de argumentele și probele anexate la dosar, precum și de prevederile Codului civil. Ori, potrivit pct. 9.2 al contractului de vânzare-cumpărare din 28.05.2019, s-a constatat că termenul de acțiune al prezentului contract este stabilit până la data de 31.12.2023. Însă, conform pct. 10.1 lit. a), d) și e) din contract, acesta încetează pe deplin, fără a mai fi necesară intervenția unei instanțe judecătorești, în cazul în care una din părți nu își execută una din obligații considerate esențiale pentru prezentul contract sau își încalcă vreuna din obligațiile sale, după ce a fost avertizată, printr-o notificare scrisă, de către cealaltă parte, că o nouă nerespectare a acestora va duce la rezoluțiunea prezentului contract sau în termen de 15 zile calendaristice de la data primirii notificării prin care i s-a adus la cunoștință că nu și-a executat ori își execută în mod necorespunzător oricare dintre obligațiile ce-i revin.

Reiterează recurentul că, instanțele inferioare au ținut cont și au făcut referire doar la prevederea pct.9.2. din contract, care prevede termenul de acțiune al contractului, însă nu au luat în calcul și alte prevederi ale contractului care prevăd cazuri în care contractul poate fi rezoluționat înainte de termen, fapt care și a avut loc, conform circumstanțelor invocate supra. Astfel, odată ce contractul a fost rezoluționat ca urmare a încălcării de către intimat a obligațiilor sale contractuale, pct.9.2. din contract nu mai este valabil, deoarece rezoluțiunea contractului constă în încetarea acestuia înainte de termen, fapt care a dus la aplicarea pct.7.3, din contract, adică obligația intimatului de a achita recurentului penalitatea contractuală.

A mai indicat că instanța de apel, la examinarea cauzei, nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, fapt care a dus la încălcarea drepturilor recurentului, și anume a prevederilor Codului civil care menționează că, conform art.16 al.(1) lit.1), apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin rezoluțiunea contractului, precum și a art. 901 al.(1) lit. d) din Codul civil, care prevede că, atunci când, fără justificare,

debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegere să recurgă la rezoluțiunea contractului.

A mai relatat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că bunurile solicitate de a fi restituite sau de a fi compensată contravaloarea acestora au fost transmise intimatului în baza unui alt raport juridic, adică a unui contract de comodat, separat de contractul de vânzare-cumpărare din 28.05.2019, iar restituirea bunurilor în cauză nu este legată de termenul contractului de vânzare- cumpărare în cauză.

Consideră recurentul că instanța de apel nu a intrat în esența cauzei, nu a apreciat corect circumstanțele invocate și probele anexate, precum și nu a aplicat normele citate supra, aplicabile contractului de comodat, fapt prin care a încălcat drepturile recurentului la apărarea dreptului de proprietate și anume la restituirea bunurilor transmise temporar în comodat intimatului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 ianuarie 2023.

La 02 februarie 2023, copia deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 118).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” SA, reprezentată de Sergiu Dodon, la 31 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 31 mai 2023, a expedit în adresa intimaților copia recursului declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” SA, reprezentată de Sergiu Dodon, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 129).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” SA, reprezentată de Sergiu Dodon, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmert c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul

din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” SA, reprezentată de Sergiu Dodon, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” Societate pe Acțiuni, reprezentată de Sergiu Dodon.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc